

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.343/2018/8. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Bende Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Mocsainé dr. Temesváry Zita ügyvéd által képviselt alperes ellen élettársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a **(település neve)**i Törvényszék 2017. március hó 1. napján kelt 4.P.21.014/2015/64. számú ítélete ellen a felperes részéről 65., illetve 76. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja** és megállapítja, hogy a peres felek 1994. szeptember 1. és 2011. február 21. napja között élettársi kapcsolatban éltek egymással.

Mellőzi a felperes elsőfokú perköltség, illeték és párfogó ügyvédi díj viselésére kötelezését.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50 000 (ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget, valamint az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A peres felek között 1994. őszétől szerelmi kapcsolat szövődött, majd miután a felperes 1995-ben korábbi házastársától elvált, az e házasságból született gyermekével együtt a **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)**. szám alatt bérelt lakásba költözött, ahol az alperessel együtt élt. A peres felek 1999-ben az alperes édesapjának tulajdonaként bejegyzett **(ingatlan 2. hrsz.-a)** hrsz. alatti, **(település neve)**, **(ingatlan 2. címe)** szám alatti ingatlanba költöztek, amelyen jelentős átalakítási, felújítási munkálatokat végeztek, azt berendezték. Az ingatlan vételára az adásvételi szerződésben rögzítettek szerint kb. 3 000 000 Ft volt, jelenlegi forgalmi értéke a beruházások eredményeként ennek a többszöröse.

A peres feleknek 2000. január 18. napján **(gyermek neve)** utónevű gyermekük született.

A peres felek együttélése alatt az alperes többek között gépjárművek értékesítésével, vendéglátóhelyek üzemeltetésével foglalkozott, illetve egyéb nem legális üzleti tevékenységet végzett, az ezekből származó jövedelmei a család egészének megélhetését biztosították. A felperes néhány évig szoláriumot üzemeltetett, emellett vezette a háztartást, nevelte az alperessel közös, illetve a korábbi házasságából származó gyermekét. A fentiekben túl kis mértékben részt vett az autókereskedelem adminisztrációs munkájában, esetenként elkísérte az alperest annak gépjármű

beszerzési útjaira. A peres felek együttélésük tartama alatt több olyan céget is alapítottak, amelynek tagjai voltak, utóbb e cégek, illetve a felek azokban viselt tagsági viszonya megszűnt. A felek kapcsolata 2011. február 21. napján megszakadt, ekkor az alperes a **(ingatlan 2. címe)** ingatlanból elköltözött.

A felperes keresetében kérte az élettársi közös vagyon megosztását, részletes vagyonmérleget készített az együttélés időtartama alatt álláspontja szerint általuk közösen megszerzett ingatlan és ingóvagyonról, illetve gazdasági társasági részesedésekről. Keresete indokaként előadta, 1994. szeptember 1. napjától 2011. február 21. napjáig gazdasági együttműködést is magába foglaló, mély érzelmi alapokon nyugvó élettársi kapcsolatban éltek az alperessel, amelynek tartama alatt 887 645 000 Ft értékű közös vagyont szereztek. Nem vitatta, hogy az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint a nevükre ingatlan tulajdonjoga bejegyzésre nem került, továbbá azt is elismerte, hogy az általa felsorolt gazdasági társaságokban az életközösség megszakadásakor vagyoni betéttel nem rendelkeztek, amit azzal magyarázott, hogy az illegális tevékenységből származó jövedelmeket, az azok felhasználásával vásárolt vagyontárgyakat el kívánták rejteni. A szerzésben való közreműködésüket azonos arányúnak tekintette, és a közös vagyon összértéke alapján az alperest 443 822 500 Ft értékkiegyenlítés megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elismerte, hogy a felperessel egy ingatlanban laktak, kapcsolatukból közös gyermek született, azonban állította, hogy a jövedelmeiket nem használták fel közös célok megvalósítására, kizárólag a közös életvitel költségeit fedezték együtt, gazdasági szempontból egymástól elkülönültek, így jogi értelemben nem voltak élettársak. Állította, hogy a felperes keresetében megjelölt gazdasági társaságoknak nem tagja, azokban részesedéssel nem rendelkezik, a felsorolt ingatlanok egyike sem képezi a tulajdonukat. Kiemelte, a felperes kereső tevékenységet nem végzett, a kiadásokhoz nem járult hozzá, a gyermek nevelésén felül egyéb teendőket nem látott el. Hangsúlyozta, hogy az általa folytatott gazdasági tevékenységben a felperes semmilyen módon nem vett részt, ebből következően közöttük közös vagyon sem jöhetett létre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak 1 500 000 Ft eljárási illetéket, míg az alperesnek 100 000 Ft perköltséget, továbbá viselje a képviselőt ellátó pártfogó ügyvéd díját. Határozatának indokolása szerint a széles körű tanúbizonyítást követően sem volt megállapítható, hogy a peres felek kapcsolata az együttlakáson és az érzelmi közösségen kívül a közös javak megteremtését célzó és gazdasági együttműködést is magában foglaló jogi értelemben vett élettársi viszonyt minősülne, a felperes ugyanis a perben a közös cél érdekében való együttműködést, a jövedelmek közös célra történő felhasználását nem tudta sikeresen bizonyítani. Hangsúlyozta, a felperes személyes előadásából is elsődlegesen az érzelmi kapcsolatra lehetett következtetést levonni, a meghallgatott tanúk a gazdasági közösség fennállását nem igazolták, különös tekintettel arra, hogy a felperes - egy rövid időtartamot leszámítva - kereső tevékenységet nem folytatott, jövedelemmel nem rendelkezett. A közös gazdasági célok elérésében való együttműködést cáfoló körülményként értékelte, hogy a peres felek ingatlan tulajdonnal nem rendelkeztek, a felperes által felsorolt cégekben tagként nem kerültek nyilvántartásba vételre.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen előterjesztett fellebbezésében a felperes a keresetének helyt adó döntés meghozatalát kérte. Változatlanul fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett tényelőadásait és annak jogi indokait. Utalt arra, az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást nem folytatta le teljes körben, ebből következőleg a tényállása hiányos, abból téves következtetéseket vont le. Fellebbezése kiegészítésében hivatkozott az alperes ellen korábban folyamatban volt büntetőeljárás

adataira, kiemelve, hogy ott az alperes és édesapja, továbbá a jelen per szempontjából érdektelen több tanú is azt állította, hogy az alperessel élettársak voltak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, a felperes saját kezűleg írt fellebbezés tartalmú beadványa nem tekinthető jogorvoslati kérelemnek, mivel azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 234. § (1) bekezdésében meghatározott határidő előtt nyújtotta be jogi képviselő közreműködése nélkül, így az hatálytalan, míg az utóbb jogi képviselője által előterjesztett fellebbezés elkésett. A jogvita érdemét illetően változatlanul fenntartotta, hogy a felperessel nem gazdálkodott közösen, együttélésük ideje alatt közös vagyont nem szereztek.

A fellebbezés a kereset jogalapja tekintetében **alapos**.

Az alperes fellebbezés hatálytalanságával illetve elkészttségével kapcsolatos álláspontját illetően az ítélet tábla utal a Pf.II.20.956/2017/4. számú végzésében foglaltakra azzal, hogy az abban kifejtettek szerint a felperesi fellebbezés elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül az alábbiakban részletezettek szerint.

Az elsőfokú bíróság a kialakul bírói gyakorlattal összhangban határozta meg az élettársi kapcsolat ismérveit, tartalmi elemeit, annak megállapíthatósága szempontjából ugyanis kétségtelenül a felek gazdasági együttműködésének kell döntő jelentőséget tulajdonítani. Az ítélet tábla azonban nem ért egyet az elsőfokú bíróságnak a feltárt tényekből levont következtetéseivel a peres felek közötti gazdasági kapcsolat megállapíthatóságát illetően.

Az élettársi kapcsolat törvényi elemeinek meglétét, illetve hiányát a felek körülményeire, valamint az eset egyedi sajátosságaira tekintettel kell vizsgálat tárgyává tenni (P.törv.II.20.272/1990.), bizonyos elemek hiánya nem feltétlenül akadálya az élettársi viszony megállapításának. A jelen ügyben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 685/A. § bekezdése ehhez a közös háztartásban való együttélést, az érzelmi és gazdasági közösség fennálltát követeli meg, amelyek közül az ítélezési gyakorlat - ahogyan arra az ítélet tábla a fentiekben utalt - a gazdasági közösséget, azaz a közös gazdasági cél érdekében való együttműködést, a jövedelmek közös célra való felhasználását tekinti meghatározó jelentőségűnek. A közös gazdálkodás pedig nem mást jelent, mint - a mindennapi életvitel mellett - a gazdasági illetve vagyoni tevékenységben is megnyilvánuló együttműködést, amelynek során a felek legalább hallgatolagosan egyetértenek abban, hogy a közös gazdasági tevékenység eredményeként szerzett vagyon közös legyen akkor is, ha kifelé harmadik személyek irányában csak egyikük jelentkezik szerző félként (BDT2011. 2601.). E közös gazdálkodás eredménye maga a közös vagyon, ami leginkább ingóságokban, ingatlanokban, készpénz megtakarításban, gazdasági társaságbeli részesedésekben, vagyoni értékű jogosultságokban stb. testesülhet meg, s amely - legalább részben - a kívül világ számára is ismertté válik. Előfordulhat ugyanakkor olyan eset is, amikor a közös gazdálkodás célja alapvetően nem , a vagyon látható módon való gyarapítása, annak eredményét a felek nem kívánják a kívül világ számára kézzel foghatóvá tenni, hanem a gazdasági együttműködés más formáját választják. A peres felek kapcsolatában is sajátos módon, az általánostól eltérően alakult a közös célokért való együttműködés.

A perbeli esetben az nem volt vitás, hogy a peres felek 1995-től 2011. februárjáig közös háztartásban együtt éltek, közöttük szoros érzelmi kötelék alakult ki. A vita tárgyát a gazdasági kapcsolat megállapíthatósága képezte, annak létét az alperes tagadta. Nem vitás tény, hogy a felek

együttélésének időtartama alatt szerezte meg az alperes édesapja a **(település neve), (ingatlan 2. címe)** szám alatti ingatlan tulajdonjogát, amelybe a peres felek abból a célból költöztek, hogy az közös otthonukul szolgáljon, itt neveljék a felperes korábbi házasságából származó gyermekét, valamint közös gyermeküket. Az a felek egyező előadása alapján megállapítható volt, hogy az alperes jövedelmét nagyjából nem jogszerű tevékenység eredményeként szerezte, így a jogkövetkezmények, azaz a vagyon lefoglalásának, elkobzásának elkerülése érdekében arra törekedtek, hogy ne kerüljenek ingatlanok, egyéb vagyontárgyak a nevükre. Nem volt vitatott az sem, hogy az alperes édesapja sosem lakott a ingatlanban, azt mindvégig a peres felek használták, azon jelentős értéknövelő beruházásokat végeztek, amelyre tekintettel az ingatlan forgalmi értéke a vételkori érték többszörösére nőtt. Az ingatlan felújítása, berendezése a közös otthon megteremtését célozta, ezáltal közös gazdasági célnak tekinthető még akkor is, ha az ingatlan tulajdonjoga egyik peres fél nevére sem került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre. Az alperes nyilatkozatából kitűnően jelenleg sincs a tulajdonában ingatlan, így az sem, amelyben pillanatnyilag lakik, azaz az ingatlanszerzés ténye, illetve a közös ingatlan léte a perbeli esetben nem lehet a gazdasági együttműködés megállapíthatósága szempontjából kritérium, különös tekintettel arra is, hogy a peres felek nem vitatottan nem kívántak a kívüljár számára látható módon vagyont szerezni.

Peradat van arra is - s ezt az alperes sem cáfolta -, hogy az életközösség tartama alatt a felek számos gépjárművet vásároltak, amelyek közül többnek a felperes volt a tulajdonosa a gépjármű-nyilvántartás szerint, azokat a felperes változó időtartamban használta is. A gépjárművek jelentős része azonban csak rövid ideig volt a tulajdonában, ami azt igazolja, hogy a peres felek autókereskedéssel is foglalkoztak, az adásvételek lebonyolításában a felperes is részt vett, az alperes által is elismerten a felperes is tagja volt az e tevékenység folytatása érdekében **(ország neve)**ban alapított gazdasági társaságnak. Emellett a felperes - ha kis mértékben is de - részt vett az alperes üzleti tevékenységében, így a vállalkozás keretein belül adminisztrációs munkát végzett (számlák kiállítása, adásvételi szerződések előkészítése). Az alperes maga adta elő meghallgatása során, hogy kézírása kevésbé olvasható, emiatt bízta az adminisztrációs feladatokat a felperesre.

Az sem volt vitatott, hogy az együttélés ideje alatt a peres felek közös gazdasági társaságokat is alapítottak **((Ny.) Kft. és (S.) Kft.)**, ezek tevékenységében a felperes is részt vett, a németországi alapítású cégnek pedig mindkét peres fél tagja volt.

A fentiek mellett arra is kiterjedt a peres felek hallgatóságos megállapodása, hogy közös otthonot teremtsenek maguknak, ennek érdekében újították fel és rendezték be a közös lakásul szolgáló tanyás ingatlant, itt kívánták nevelni közös gyermeküket. Lényeges e tekintetben, hogy az élettársi kapcsolat megállapításához szükséges gazdasági közösség akkor is fennáll, ha az élettársak közös célja gyermekük közös nevelése. A tudatos gyermekvállalás ugyanis hosszú távú pénzügyi, gazdasági elköteleződést jelent, hiszen a gyermek megélhetésének, iskoláztatásának biztosítása folyamatosan terheli a háztartás költségvetését (BDT2015. 3301.). A peres felek együttélésük alatt nem vitásan közösen nevelték gyermeküket, akinek gondozása, lelki fejlődésének biztosítása mellett az életviteléhez szükséges anyagi feltételeket is megteremtették, így a közös gazdasági cél érdekében való együttműködésük e tekintetben is megállapítható.

A rendelkezésre álló peradatok alapján a peres felek között a jogi értelemben vett, azaz gazdasági együttműködést is magában foglaló élettársi viszony fennállta megállapítható, s miután az együttélés időtartamát illetően a peres felek egyező nyilatkozatot tettek, az ítéletábla megállapította, hogy 1994. szeptember 1. és 2011. február 21. napja közötti időtartamban élettársakként éltek együtt.

Az elsőfokú bíróság - eltérő jogi álláspontjából adódóan - nem vizsgálta sem az együttélés alatt közösen szerzett vagyon körét, értékét, sem a szerzésben való közreműködés arányát, így a folytatódó eljárás során fel kell tárni a peres felek jövedelmi, vagyoni viszonyait, a keresetben megjelölthöz képest az élettársi közös vagyonhoz tartozó, az életközösség megszakadása időpontjában meglevő vagyontárgyakat, vizsgálni kell a peres felek jövedelemszerző tevékenységét, az abból származó bevételeket, szükség esetén kiadásait, a háztartási, gyermeknevelési munkában való részvételüket és mindezek alapján kell a szerzésben való közreműködés aránya és az élettársi közös vagyon megosztása tárgyában állást foglalni.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az élettársi kapcsolat megállapításáról közbenső ítélettel döntött [Pp. 213. § (3) bekezdés].

Az elsőfokú ítélet fentiek szerinti megváltoztatására tekintettel mellőzte a felperes elsőfokú perköltség, eljárási illeték és pártfogó ügyvédi díj viselésére kötelezését, és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a felperes fellebbezési eljárással kapcsolatban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - költségeinek a viselésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján határozta meg.

A fellebbezés eredményességére figyelemmel ugyancsak az alperes köteles viselni - az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján meghatározott mértékű - feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az Itv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM r. 13. § (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2018. szeptember 28.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró